

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 aprilie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan și Ion Guzun,

juducând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 13 decembrie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, declarate de Petrenco Galina și avocatul Burduja Victor în numele inculpatului

Adamciuc Iuri .

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 13.05.2016 - 13.12.2016,
2. Instanța de apel: 20.01.2017 - 28.03.2017,
3. Instanța de recurs; 14.02.2018 - 03.04.2018.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 13 decembrie 2016, Adamciuc Iuri a fost condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Adamciuc Iuri în beneficiul lui Grosu Mihail a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, în rest a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Adamciuc Iuri se învinuiește de faptul că, la 29 februarie 2016, ora 23.30, aflându-se în curtea comună a casei nr.xx din str.xx xx, mun.Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și menifestând o vădită lipsă de respect față de societate, l-a numit cu cuvinte necenzurate pe cet.Grosu Mihail în prezența persoanei minore a acestuia, după care, cu o deosebită obrăznicie, i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea feței, capului și spatelui, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.686/D, vătămări neînsemnate sub formă de echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul gâtului, echimoze cu edem la nivelul ambelor mâini.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei penale, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, cu aplicarea prevederilor art.79, 90 Cod penal, pe motiv că la individualizarea pedepsei penale prima instanță a ignorat prevederile art.7, 61, 75, 76, 78 Cod penal, și neîntemeiat nu a dispus aplicarea în privința sa a dispozițiilor art.79, 90 Cod penal, pe când dânsul întrunește toate condițiile aplicării acestor prevederi, reieșind din faptul că a comis o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, s-a căit sincer, a conștientizat fapta comisă și anume, că prin acțiunile sale a ofensat partea vătămată, căruia i-a cauzat un prejudiciu moral, dar cu care s-a împăcat și care l-a iertat; - instanța incorect a reținut comiterea faptei în stare

de recidivă, deoarece dânsul s-a reintegrat în societate, duce un mod de viață de familie, ajută material părinții și familia, este angajat neoficial în câmpul muncii, astfel că o pedeapsă privativă de libertate, îi va afecta viața de familie și modul de viață stabilit la o limită normală, capacitatea de întreținere materială a întregii familii, în condițiile în care, dânsul este unicul întreținător.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, a fost admis apelul declarat de inculpat, casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Adamciuc Iuri a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Adamciuc Iuri în beneficiul lui Grosu Mihail a prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, achitat de inculpat.

4.1. Instanța de apel a constatat că Adamciuc Iuri, la 29 februarie 2016, ora 23.30, aflându-se în curtea comună a casei nr.xx din str.xx, mun.Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, l-a numit cu cuvinte necenzurate pe cet.Grosu Mihail în prezența persoanei minore a acestuia, după care, cu o deosebită obrăznicie, i-a aplicat lovituri cu pumnii în regiunea feței, capului și spatelui, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.686/D, vătămări neînsemnate sub formă de echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul gâtului, echimoze cu edem la nivelul ambelor mâini.

4.2 Instanța de apel, verificând legalitatea sentinței, a conchis că apelul inculpatului urmează a fi admis, inclusiv din oficiu, deoarece partea descriptivă a sentinței contravine cerințelor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, aceasta nu corespunde cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, în urma cărora inculpatul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal.

Totodată, probele administrate în cadrul urmăririi penale, acceptate de inculpat și cercetate de prima instanță, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția inculpatului Iu.Adamciuc în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lui corect au fost încadrate în baza art.287 alin.(1) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel analizând temeiul invocat de apelant în partea individualizării pedepsei penale, pe care ultimul o consideră prea aspră, a conchis că prima instanță i-a aplicat acestuia o pedeapsă corectă, în corespundere cu prevederile Părții generale și speciale a Codului penal.

La fel, instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală în privința lui Iu.Adamciuc nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea, deoarece inculpatul a comis infracțiunea în stare de recidivă, pentru care mărimea pedepsei nu poate fi mai mică de jumătate din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute de sancțiunea normei penale.

Consecvent, instanța de apel a respins și solicitarea inculpatului de a-i fi aplicată pedeapsa cu suspendarea acesteia pe un termen de probă, deoarece alin.(4) art.90 Cod penal, interzice condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei persoanelor care au comis infracțiuni în stare de recidivă.

Pe același temei, instanța de apel a respins și argumentul inculpatului referitor la necesitatea aplicării față de el a prevederilor art.79 Cod penal, dat fiind că alin.(4) al acestui articol stipulează că, prevederile normei date nu se aplică în cazul recidivei de infrațiuni, precum și din motivul că în speță nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale, iar cele la care a făcut referire apelantul în apel, precum recunoașterea vinei, căința sinceră, repararea prejudiciului, contribuirea activă la descoperirea infrațiunii, nu constituie unele excepționale, ci împrejurări comune, care au fost luate în considerație la individualizarea pedepsei.

5. Împotriva hotărârilor sus-menționate au declarat recursuri ordinare:

- avocatul V.Burduja în numele inculpatului care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Iu.Adamciuc să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, cu aplicarea prevederilor art.79, 90 Cod penal, repetat făcând referire la aceleași motive invocate în apel, descrise la pct.3 al prezentei decizii;

- G.Petrenco care, fără a invoca vreun temei de drept prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită ca fiului său să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, luându-se în considerație că acesta este unicul întreținător al familiei, la întreținerea căruia se află copilul său minor, și respectiv dânsa, iar aflându-se în închisoare, el va fi lipsit de posibilitatea de a-și întreține familia.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat admiterea recursului părții apărării, pe motivul intervenirii modificărilor operate prin Legea nr.163 din 20.07.2017, Colegiul penal consideră că recursul ordinar declarat de către G.Petrenco urmează a fi respins ca inadmisibil, iar cel declarat de avocatul V.Burduja în numele inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de G.Petrenco în numele inculpatului.

Din actele cauzei rezultă că, recurs ordinar împotriva sentinței din 13.12. 2016 și deciziei instanței de apel din 28.03.2017 a declarat recurs persoana fizică G.Petrenco în numele inculpatului, solicitând casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Colegiul penal atestă că, conform art.429 alin.(1) Cod de procedură penală, recursul se depune de persoanele menționate în art.421 și trebuie să fie motivat.

Conform art.421 Cod de procedură penală, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401.

Astfel, potrivit art.401 Cod de procedură penală, recurs pot declara următoarele persoane: - procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă; - inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă; - partea vătămată; - partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; - martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora; - recursul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în art.401 alin.(1) pct.2) - 4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Prin urmare, normele procesul penale menționate reglementează procedura și persoanele care pot declara recurs, iar în cazul în care recursul este declarat de persoana căreia nu-i aparține acest drept, în speță, recursul ordinar este declarat de

mama inculpatului, ținând seama și de prevederile art.432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, recursul declarat se consideră inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul V.Burduja în numele inculpatului.

Conform prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

În susținerea recursului, se invocă temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Raportând normele date la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeuri și-au găsit confirmare.

După cum rezultă din textul recursului, autorul acestuia este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Iu.Adamciuc în baza art.287 alin.(1) Cod penal, și, critică hotărârile judecătorești, invocând că instanțele incorect i-au stabilit inculpatului pedeapsa cu închisoarea pentru infracțiunea săvârșită, fără a reține circumstanțele atenuante prezente în cauză, ce ar fi permis stabilirea în privința acestuia a unei pedepse neprivative de libertate cu aplicarea art.79, 90 Cod penal.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea art.287 alin.(1) Cod penal, în baza căreia a fost condamnat Iu.Adamciuc, prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale, muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore, sau închisoare de până la 3 ani.

Conform prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul beneficiază de o reducere cu 1/3 a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea, adică aceasta se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului. Din actele cauzei reiese că inculpatul anterior a fost condamnat la închisoare pentru infracțiuni intenționate, și a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune.

Potrivit art.82 alin.(2) Cod penal, mărimea pedepsei pentru recidivă este de cel puțin 1/2 din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. Prin urmare, Colegiul penal conchide că, la momentul adoptării sentinței, pedeapsa stabilită lui Iu.Adamciuc corespundea prevederilor art.7, 61, 75, 82 Cod penal, fiind motivată și individualizată conform prevederilor legale, ținându-se seama și de dispozițiile art.364¹ Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul penal reține că, instanța de apel, s-a expus argumentat și motivat asupra argumentelor invocate de apărare referitor la aplicarea dispozițiilor art.79, 90 Cod penal în privința lui Iu.Adamciuc, pe care instanța de recurs ordinar le însușește, considerând că instanța de apel a examinat real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, instanța de recurs constată că, inculpatul Iu.Adamciuc a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la un an închisoare.

Prin urmare, pedeapsa stabilită lui Iu.Adamciuc, la momentul adoptării hotărârilor judecătorești, corespundea dispozițiilor art.7, 61, 75, 82 Cod penal, fiind motivată, individualizată conform prevederilor legale, la care just s-a reținut că inculpatul a comis infracțiunea în stare de recidivă, deoarece anterior a fost condamnat pentru infracțiuni intenționate și, în cazul dat, mărimea pedepsei pentru recidivă, conform art.82 alin.(2) Cod penal, nu putea fi mai mica de 1/2 din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul în baza căruia a fost condamnat.

În prezent, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, din dispoziția art.82 alin.(1) Cod penal a fost exclus cuvântul „recidivă”, iar alin.(2) prevede aplicarea mărimii pedepsei doar pentru recidivă periculoasă și deosebit de periculoasă.

Analizând aceste dispoziții legale, Colegiul constată că prevederile art.82 Cod penal în privința lui Iu.Adamciuc, nu pot fi reținute la individualizarea pedepsei, deoarece, potrivit art.16 Cod penal, infracțiunea săvârșită de inculpat face parte din categoria celor mai puțin grave.

De asemenea, până la modificările operate prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017, dispoziția art.72 alin.(4) Cod penal prevedea că, în penitenciar de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă, sintagmă ce a fost exclusă prin această Lege.

Astfel, după noile modificări operate în dispoziția art.72 alin.(4) Cod penal, în penitenciar de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare doar pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave însă, după cum s-a menționat mai sus, infracțiunea săvârșită de inculpat, potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Prin urmare, reținând modificările operate la art.82 alin.(1) și 72 alin.(4) Cod penal prin Legea susmenționată, Colegiul conchide că legea penală nouă este mai favorabilă inculpatului, dat fiind faptul că îi ameliorează situația, deoarece îi ușurează pedeapsa ce i-a fost aplicată lui comparativ cu legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei și are aplicabilitate și asupra tipului de penitenciar în care ultimul urmează să-și execute pedeapsa.

Astfel, aplicând principiul retroactivității legii penale, decizia instanței de apel urmează a fi parțial casată, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, în partea stabilirii pedepsei, la care se va ține seama de prevederile art.61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, persoana inculpatului, de circumstanțele atenuante prezente în cauză constatate și reținute de instanța de apel, precum și lipsa celor agravante, inclusiv și de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal constată că în cauză lipsesc careva circumstanțe excepționale pentru aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art.79 Cod penal,₅

astfel cum lipsesc și circumstanțe ce ar da posibilitatea aplicării dispozițiilor art.90 Cod penal, reieșind din personalitatea inculpatului, care anterior a fost condamnat la închisoare pentru infracțiuni comise cu intenție, însă nu a tras concluziile necesare și din nou a comis o infracțiune intenționată, antecedentul penal precedent nefiind stins, astfel că corijarea și reeducarea acestuia poate avea loc doar prin aplicarea pedepsei cu închisoarea, cu executarea ei reală.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În acest context, recursul ordinar declarat de către avocat în numele inculpatului se va admite, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei și tipului de penitenciar, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, iar în rest, dispozițiile hotărârii contestate se vor menține.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(4), 434, art.435 alin.(1) pct.1)-(2) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de Petrenco Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Burduja Victor în numele inculpatului Adamciuc Iuri, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, în cauza penală în privința lui Adamciuc Iuri în partea stabilirii pedepsei și tipului de penitenciar, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre după cum urmează.

Adamciuc Iuri se consideră condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal și i se stabilește pedeapsa de 6 (șase) luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

Celelalte dispoziții ale hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 aprilie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun